

2024/2025.

Лист ученика Гимназије у Тузли

Авангарда

23.

ПОШТОВАНИ ГИМНАЗИЈАЛЦИ И УВАЖЕНИ ПРОФЕСОРИ, БУДУЋА И САДАШЊА КУЛТУРНА И ИНТЕЛЕКТУАЛНА ЕЛИТО НАШЕГ ГРАДА,

Пред вама је 1. број АВАНГАРДЕ. **Шта је АВАНГАРДА?** Она је пре свега одраз тежњи и идеала једне нове генерације, која се по свему судећи задесила на овом месту и у овом времену, када се њена природа мало схвата и не може да напредује, али и одраз борби за своја права.

Многи од вас не знају значење речи *авангарде*. Да не бисмо лутали у објашњењу, послужили смо се Вујаклијиним *Лексиконом сбираних речи и израза*: **авангарда** (фр. *avant-garde*, *avant* – напред, *garde* – стража) 1. вој. претходница, извидница; први борбени ред једне војске; 2. оно што крчи пут, што предњачи некој идеји, покрету и сл.

Нека зашћо и овај лисћ буде претходница, извидница и први борбени ред у свим следећим “рашовима” гимназијалаца и неко ће пројавити нове идеје.

Да се ова уводна реч до краја не претвори у манифест политичког призвука, јер је то последња ствар коју желимо, додаћу само, злих језика ради, да ће сваки од наредних бројева, као и овај, бавећи се неким стварима са призвуком ироније и хумора, радити то из безазлених побуда најхуманије врсте и тежњи да ове, колико – толико, суморне школске дане разведри и улепша

Авангарда бр. 1

САДРЖАЈ:

1. Директор спреман на сарадњу	3
2. Тридесет година <i>Авангарде</i> - интервју са првом уредницом	4
3. Интервју са познатом личношћу – Драган Здравковић	7
4. Разговор с поводом – професорка Милица Цветковић	10
5. Ученик генерације Душан Гвозденовић	13
6. Дан школе	14
7. Најбољи спортиста	16
8. Први кораци у беседништву	17
9. Вештачка интелигенција и уметност	18
10. Моја америчка авантура	20
11. Времплов: најбољи текстови из старих бројева	23
13. Авангарда: 30 година у насловима	28
12. Ђачки парламент	29
14. In memoriam – Владан Цветковић Фицко	30

ДИРЕКТОР СПРЕМАН НА САРАДЊУ

Интервју са професором Владаном Цвешковићем Фицком

објављен 1995. године у првом броју Авангарде

Рођен је 1. 10. 1961. године у Ћуприји. Основну школу „Ђура Јакшић” завршава 1976. године, када уписује и Гимназију у Ћуприји. Матурира 1980. године и уписује ПМФ у Крагујевцу. Стални професор математике у овој школи постаје од септембра 1987. па до јуна 1993. године. Решењем Министарства просвете од 10. 6. 1993. године, професор Цветковић Владан постављен је за директора Гимназије у Ћуприји.

На питање о виђењу функције коју обавља, одговара:

Моје основно виђење функције директора се састоји у следећем: бити свакодневно са свим питањима и доследан у спровођењу одлука. Бити директор Гимназије у Ћуприји, коју сам и сам похађао, обавезује из више разлога, али два су основна: да се остваре идеје и жеље које сам имао као матурант у школи и поставити себе у крајње коректан однос у релацији родитељ - ученик - професор.

Жеље, прохтеви, рецимо и могућности младих који пролазе кроз ову установу су ствари подложне променама, а разлике и на осталим пољима пре више од 10 година и данас су очигледне.

Тада је дисциплина у Гимназији била доста поштренија, јака, али не увек у том обиму. С обзиром на низ других ствари које нису функционисале као што сада функционишу - кућни ред школе није био правилно дефинисан, школски разглас био је у рукама двојице људи, проблема у вези са умножавањем текстова, превода и сличног било је на претек, а организације турнира и екскурзија...Када те проблеме сада упоредимо са сличним проблемима из школске 1995/96. године, они изгледају просто нестварно.

Када сте већ поменули кућни ред, мислим да би требало додати неколико детаља и о овом документу, који је мање - више примљен доста скептично.

Овај кућни ред није ништа ново. Направљен је на основу кућног реда Гимназија у Параћину и Јагодини и, иако није оригиналан и савршен, смем да сам себе искритикујем, а време ће показати да ли је и колико добар. Многи су приметили да је последњих година доста пажње посвећено самим гимназијалцима и многим пројектима како би то, што је жеља једног броја професора, млађих рецимо, **да се Гимназија као школа враћи ученицима**, тј. да тежимо времену када би ученици управљали библиотеком, аудио - визуелним средствима, стварали нове клубове и секције, а било је и помена и о формирању властите рок групе. Једна од идеја, у којој је наша индивидуалност као и креативност требало да дође до пуног изражаја, није остварена, иако све замисли су, како се чини, остале да живе само на папиру. Реч је о задрузи.

На крају, шта вам даје највеће задовољство, а шта вам највише смета?

Задовољан сам ентузијазмом појединих ученика и оном вољом које некадашње генерације нису имале, као и радом рецитаторске, литерарне, хорске, математичке секције и разгласом, а и спортским активностима. Незадовољан сам на првом месту односом ученика према школској имовини, школи, а највише према професорима. Зато ћу се трудити да извесним мерама наведене проблеме решим.

Александра Мијајловић (Недељковић)
уредница првог броја Авангарде

Тридесет година Авангарде

Интервју са првом уредницом Александром Недељковић

Како је уопште дошло до идеје да се покрене школски лист у нашој Гимназији пре 30 година?

Деведесетих година прошлог века (смех), није било друштвених мрежа. Ако си жељели да мишљење, став чује шири круг људи, једини начин је био да што објавиш у новинама или на радију. У том тренутку није било ни локалне телевизије, а и да јеси, за нас средњошколце, био је то медиј о којем нисмо ни сањали. Уз то, серија „Бeverли Хилс 90210“ тада је била планетарни хит. Обрађивала је многе бројне швајцарске шеме и имала школске новине. По моделу сору-рaste решили смо да пробамо да се чује и наш глас.

Сећате ли се тренутка када сте сазнали да ћете бити прва уредница Авангарде? Како сте се осећали?

Сећам се и тренутка, и места, и људи, и тог узбуђења када смо схватили да ћемо добити школске новине. Био је то септембар 1995. године. Као члан градског хора, у којем је певало доста гимназијалаца, била сам у једном грчком градићу у солунској регији. Посећујући представници ћупријских делегација који су били ангажовани на пројекту културног живота града. Један од њих био је тадашњи директор Гимназије, професор Владан Цветковић – Фицко. Нас неколико ученика је решило да имамо какве су шансе да покренемо лист. Ја сам била најмлађа међу њима, и посла да причам. Ослањали су подршку и дружили се са мном. Сећам се да ме је Ивана Појовић – Трша посебно охрабривала. Разговор је био крајак. Изложила сам идеју и добили смо одговор. Све ове временске раздаљине, и помало романтизирано, рекла бих да нисам ни завршила писање до краја, а да је пред нама стајало велико ДА! Не само да нисмо морали да убеђујемо Фицка, него смо одмах имали подршку. За нареду што сам била главна уредница, без много размишљања да ми је уредница фаворитка.

Колико је ученика било укључено у први уређивачки тим и како сте организовали посао?

Сећам се и ко је био, не само број! Трша и Ивана, Слађа, Маја и Ацика, још једна Маја, Пухалићка и Зока. Деведесетих. Сви осим Ацике, који нам је био главни и одговорни графички дизајнер и илустратор, писали смо чланке. На састанцима редакције или неформалним сусретима у ходнику, одморима, размењивали смо идеје. Био је то тим без нарочите хијерархије, иако су га чинили ученици од првака до четвртака.

Каква је била подршка тадашњег директора, професора Владана Цветковића Фицка, у том пројекту?

О томе каква је била подршка, говори начин како смо добили сагласност за пројекат. У знак захвалности у првом броју интервјуисали смо Фицка, а наслов тог интервјуа је био: Директор савремен за сарадњу. И није то било реда ради учињено. Заиста смо мислили и, чак и тада знали, да то није обична подршка једног директора. Фицко је послушивао сваке школе и давао савет у леђа нашим идејама. А, ишао је и корак даље, охрабривао нас је и помагао и када смо то показали, али и када би видео да смо клонули духом.

Александра Мијајловић Недељковић

Шта је била главна тема првог броја? Да ли се сећате неких наслова или текстова који су изазвали пажњу?

Осим интервјуа, у првом броју нашли су се чланци о музици, моди, актуелним дешавањима у школи и граду. У то време изашао је нови кућни ред школе, и та нам се тема провлачила као мотив кроз неколико рубрика. Мало смо је критииковали, мало шалили на њај рачун. У неким каснијим бројевима било је чланака који су изазвали бурне реакције, а први је дочекан с одобравањем и похвалама за нову иницијативу.

На који начин сте прикупљали текстове, идеје и фотографије у време када није било интернета и друштвених мрежа?

Кроз дружење смо размењивали идеје. Тако смо сакупљали и критике и похвале (лајкове и дислајкове). Сујесије и коментаре су давали саврије сестре и браћа, али и наставници. У првом броју није било фотографија, касније нам је филмове донирао и бесплатно развијао и израђивао фотографије Фошо Баша. Замислише: нисмо имали дигитални апарат, и морали смо да чекамо да погледамо аналогну фотографију!

Да ли је лист имао неку реакцију у локалној заједници? Да ли су га читали и ван школе?

Окрнула бих редослед одговарања. Оно што је сигурна прешљоскавка је да је читан ван школе онолико колико су га читали родитељи ђака и круи њихових пријатеља и родбине. А, ојеш, Ћуприја је мали град. Сигурна сам да су и садржај, и стил на који се о њима писало и похвале и критике шиле даље од школског круа и да су оставиле траг.

Имате ли неку поруку за све ученике који данас раде на Авангарди?

Лео изражавање и писана реч увек су у моди. Трудите се да њоме останете доследни кроз цео живот. Чиме се још бавили, умеће да кажете шта мислите, на начин који ће моћи да вас схвати је неочењиво.

Који Вам је био највећи изазов као уредници, а шта је било најлепше искуство?

Када си шинејер мислиш да све можеш и да све најбоље знаш (смех)! Не сећам се да ми је било шта јешко јадало. Данас се још јоуларно каже изазов (осмех). Било је мањих расправа, у вези са њим да ли неки текст треба да се доради, скрати, продужи или да још не буде објављен. У прво време нисмо имали коректора и лектора. Касније је још била професорка Марица Анђић. Још, цела редакција се ширила и како је време одмицало, све више ученика је желело да учествује у раду. Најлепши су били они дани када је излазио нови број и када смо сјајали у ходнику, школском дворишту и играли наше другаре како читају Авангарду.

Како гледате на чињеницу да Авангарда и даље постоји после три деценије?

Не могу да нађем оригиналнију изјаву, и звучаће излизано, али: ако нешто траје 30 година, значи да је добро. Да је идеја била здрава, исправна, и да су неке вредности непроменљиве.

Интервју водила Марија Мијајловић Јовановић

Легенда српске атлетике Драган Здравковић

Интервју са познатом личношћу

Како сте почели да се бавите атлетиком и ко је био Ваш највећи узор у раним годинама?

Почео сам да тренирам 1974. године, када сам као гимназијалац у Ћуприји пошашно ишао на тренинге Фудбалског клуба „Морава“, јер су родитељи желели да се посветим учењу. После годину дана, пошто нисам био у плану тренера, приметио ме је професор Александар Аца Пешировић на часу физичког и позвао на атлетски тренинг. Већ после првог тренинга схватио сам да се труд и рад увек исплаћује и пошто сам се посветио атлетици. Већ наредне године ушао сам у сениорску репрезентацију Југославије, а од 1977. до 1983. резултати су ми најлоше расли – **био сам финалиста европске, светске и олимпијске првенства и првак Европе у дворани**. Ти успеси су учинили да се о мени и данас прича, иако су моји рекорди у међувремену оборени.

Узор ми је био Ласе Вирен – човек кога сам много волео и пошашиво тренирао, још пре него што сам почео да се бавим атлетиком. Године 1978. имао сам прилику да учествујем на једној трци у Аустрији и да га победим. Тај успех ми је био огроман подстирак и пошашва свега у шта сам веровао. Од тада сам још више заволео тренинге и спорт. Да моје поново да бирам, ошеш бих био атлетичар.

Како је изгледала конкуренција у атлетици у периоду док сте се такмичили у СФРЈ? Можете ли поделити нека значајна искуства са такмичења?

Дисциплина на 1500 метара важи за елитну. У време мојих такмичења доминирали су Енглези Себастијан Коу, Стив Овеш, Стив Крам, али и тркачи попут Стива Скоша, Џона Вокера и Кеиноа из Кеније. Конкуренција је била изузетно јака – мој најбољи резултат био је свега две секунде слабији од светског рекорда. Данас се трчи брже, али је то делом због боље опреме, лакших синтетичких и квалитетнијих стаза. У том периоду тренирао сам финале Олимпијских игара у Москви 1980, Европске првенства 1982. и био првак Европе у дворани на 3000 метара. У том периоду тренирао сам

финале Олимпијских игара у Москви 1980, Европске првенства 1982. и био првак Европе у дворани на 3000 метара.

Који вам је био најдражи тренутак у каријери? Да ли постоји одређено такмичење или трка које се радо сећате?

Изузетно сам волео ашликику – свако такмичење ми је било лепо и значајно. Многи ме, ипак, памте по победи над Себастијаном Коуом, који је данас председник Свеске ашлике федерације. Иако је та трка обележила моју каријеру, није ми била најдража. Победио сам га у шренуку када је био свешки рекордер, и по на његовом шерену – на Кристал Паласу у Лондону. Многи срећнији био сам након шрке у Ослу, када сам ишрчао рекорд шадашње Југославије на 3000 метара. Тим резултатом имао сам шрећи најбољи резултат на свешу те године.

Како сте прешли са такмичарске каријере на тренерску? Која су главна начела којима се водите у раду са младим атлетичарима?

Нисам размишљао о шренерском позиву. Међушим, када сам се 2007. године врашио у Ћуприју, месу у којем сам провео најлепше године живота, ашлики клуб је био пред њашењем након смрти Александра Пешировића. Клуб је тада имао само два члана – Марка Ристића и Јовану Пржић. Буквално два ашликичара. Да нисам дошао, клуб би се уасио. Пошрудио сам се и већ 2020/21. године имали смо ашликичаре који су учесвовали на свешким и европским ирвенсивима. Нажалост, сада је ситуација шежа. Ћуприја је мали град, а деца након завршенка средње школе одлазе, па ми се пре две године десило да је иракшично цео клуб наусио град.

Како се осећате када неки од ваших ученика постигну значајне резултате? Да ли сте имали спортисте које бисте издвојили по њиховом потенцијалу и успеху?

У почетку ми је било шеже да иреживим шренине других немо своје шрке. Од деце коју сам шренирао, најбоље резултате иосиили су Алекса Милановић и Алекса Томић – Милановић је ошишао у Америку, а Томић у Београд. Били су ирјаница шима.

Који су највећи изазови са којима се тренери данас суочавају у раду са младим спортистима, нарочито у атлетици?

Највећи изазов је како их на фин, лепо, ирисшијан начин нашераши да долазе сшално и да шренирају. У ашликици, за разлику од многих других споршова, мора да буде свакодневни шренини, чак и два пуша дневно. Ашликика је сшварно шешка и, ако нема љубави према шом споршу, шешко ћеће некој нашераши.

Који би били ваши најважнији савети за младе атлетичаре који тек започињу своје спортске каријере?

Најважније је оираниши време на друшвеним мрежама. Раније смо се више дружили и више крешали. Данас је шешко ускладиши шренине са школом, обавезама и шелефонима, али без дисциплине нема резултата.

Како видите развој атлетике у Србији у наредним годинама? Шта је потребно да бисмо имали више успеха на међународној сцени?

Последњих година српска атлетика је остварила велике успехе. После Иване Шћановић дошле су Анјелина Тојић и Адриана Вилајош, две младе атлетичарке које ће, уверен сам, наредну деценију обележити светску атлетичку.

По чему највише памтите своје дане у Гимназији у Ћуприји?

Уписао сам Гимназију давне '74. године, живео сам у интерналу са другарима из Десићовца, Сињевца и Ресавице. У Гимназији смо били четири године заредом најбоље одељење, што наше 4/1. Углавном су ту била деца са сирани, а десетак их је било из Ћуприје. Мислим да смо били најбоље одељење не само по успеху него смо сигурно били другари. Многи од њих су завршили факултете, а половина је завршила медицину и радила у ћупријској болници.

Како је образовање у нашој Гимназији утицало на Ваш животни пут?

Био сам одличан ђак, ослобођен мајуре, али сам због атлетике заоставао даље школовање. Био сам одличан математичар, постојали су и други предмети које сам волео и био одличан у њима. Међу њим, био сам нон-стоп на припремама, што не може да буде оправдање, јер сам волео и све поред спорта (смех), али ми је жао што сам заоставао школу и што не могу сада да исправим.

Који професор или предмет Вам је оставио најдубљи утисак и зашто?

Највише сам волео хемију, предавао ми је Миле Величковић, који је био фантасичан предавач. Школство се разликовало, на сваких петнаест дана имали смо часове провере, које сам ја радио за 20 минута и излазио. Хемију сам обожавао због професора. Волео сам и математичку и, нормално, физичку. То су ми била три најдрага предмета. Математичку ми је предавала Милена Анђелковић. Онда је нас десетак из одељења ширенирало и фолклор. Зимом после ширенирања ишао на фолклор, а у пролеће сам присуствовао због превише обавеза.

Који тренутак из гимназијских дана памтите као прекретницу у свом животу?

Крај гимназије имам као најлепши период. После што већина другова је отишла на студије, а ја сам остао још десет година у Ћуприји због атлетике. Данашњим гимназијалцима бих поручио да чувају пријатеље, поштују професоре и воде рачуна о свом раду и спортистким шеренима.

**Интервју водила Александра Симић 4/3
Цео снимак интервјуа можете погледати на сајту наше школе: gimnazija.cuprija.edu.rs**

Разговор с поводом

Професорка Милица Цвешковић

Шта Вас је мотивисало да постанете професорка математике и шта је највише одржало Вашу страст према овој професији током година?

Од малих ноју сам ђоказивала љубав ђрема бројевима и лојци, а нарочијо у основној школи ђде сам имала сјајној насјавника који је јоу љубав само ђојврдио. Видела сам колико мајемајика може да буде баук за мноје ученике и хјела сам да ђокушам да им ђокажем да иза свих јих симбола сјоји јасноћа, сјрукјура и лејоја размишљања.

Током 40 јодина рада, сјрасј јесје ујраво јо – моменји када „кликне” у очима ученика, када одједном нешјо, шјо им је било неразумљиво, ђосјане јасно. То су јренуци вредни јруда, енерјије.

Осим јоја, инсјирисали су ме ученици са њиховом радозналошћу, хумором.

Такође сам научила и ја да учим од ученика – како да будем сјрјљива, и да се нејресјано ђрилајођавам. Та међусобна размена и живој у учионици ми је одржало све ове јодине, јако да верујем да сваки ученик може да усје ако му се ђриђе на јрави начин.

Како се по Вашем мишљењу образовање променило током Ваше каријере, посебно у погледу ИТ сектора и модерне технологије у настави?

Образовање се јоком јодина изузетно ђроменило, највише у ђоследње две деценије.

Појава ИТ секјора и модерне јехнолојије дају мојућносј да насјава буде визуелнија. Сада у мајемајици можемо корисјији различије ајликације (GeoGebra, Moodle...) ђриказати јрафички различије функције у реалном времену, корисјији симулације које дају одмах ђоврајну информацију. Смајрам да јехнолојија јреба да буде алај, а не замена за сушјину. Најважније је и даље осјало исјо – жив конјакј, размена мишљења, јрађење ђоверења и мојивације. Образовање се мења у форми, али сушјина осјаје – да су ученици и насјавник у ценјру јроцеса.

Да ли постоји неки ученик или генерација које посебно памтите?

Наравно да постоји. Током 40 година прошло је хиљаде, али генерације и појединци су дубоко урезани. Има неколико ученика који су захваљујући свом дару и уорносној усели да постојину изузетне резултате на такмичењима и да се уишу на жељене факултете без пријемној испита. То су и генерације ученика 1993, 2003, 2007, 2020, 2021. године и тако даље. Била је то група изузетно радозналих, аматних и духовитих ученика, али и веома повезаних између себе. Имали су огромно поверење у мене као професора, а и ја у њих.

Свакако, свака генерација донесе нешто своје, али они који су показали да вера и труд моју променили живо и живоине шокове, не заборављају се.

Који је био највећи изазов у раду са младима и како сте се суочавали са тим изазовима?

Највећи изазов у раду са младима био је разумевање њиховој унутрашњој свести, посебно у последњим деценијама, када се друштво убрзано мења. Некада су ученици долазили са друшћачијим навикама, више поштовања према ауторитетима, а данас су окружени технологијом, информацијама и прилицима које ми у њиховим годинама нисмо имали. То што неко изгледа незаинтересовано или бунтовно, често је знак да се бори са собом. Трудила сам се да ученике поштрам као људе у развоју, а не као полове личности. То је велики изазов који ме је научио стрпљењу, емпатији. То је можда и највећа лекција коју ми је просвета донела.

Какав савет бисте дали будућим ученицима који тек почињу да уче математику или размишљају о каријери у ИТ сектору?

Мој савет је – не бојте се грешака. Грешке нису знак да нисте шалениовани – оне су саставни део учења. Математика није ствар само урођеној дара, већ уорносној и разумевања. Учите корак по корак, шражите смисао у задацима, не учите најаме. Не одустајте чим најте на препреку – јер шада почиње право учење.

За оне који планирају каријеру у ИТ сектору – важно је да знају да су темељи знања, као што су логика, алгоритамско размишљање и прецизност, често важнији од тренутне технологије које се мењају. Не заборавите да будите радознали и пошављајте питања. Покушајте да разумете зашто, а не само како. Радозност и воља да стално учите су оно што прави разлику између просечној и изузетној.

Која је највећа лекција коју сте научили током година проведених у учионици?

Највећа лекција јесте да сваки ученик има своју причу – и да не треба судити пре него што шу причу не саслушамо. Научила сам да знање не улази само кроз формуле и задатке, већ кроз однос, поверење и сарадњу. Бити професор не значи само преносити знање, већ и препознати тренутак када ученик одустане – и шада му помоћи да остане посебан. Успех у учионици не зависи само од квалитета наставе, већ и од тога колико сте присутни као човек. То је можда и највредније што ми је просвета донела – да сам знање које сам давала другима, већ све оно што су они и мене научили.

Шта сматрате највећим постигнућем у својој наставничкој каријери?

Највећим постигнућем не сматрам само број наrada, признања или одељења којима сам предавала, већ су то сви ученици који су током година променили свој однос према математици и себи. Они који су дошли са ставом „ја што не могу“, ошли су са већим поверењем у своје способности. Понекад ме обрадује сусрет са бившим ђацима који ми кажу да их је управо мој искуство моливило да не одустану, да су научили како да мисле, труде се и верују у себе. То што сам, макар и малим делом, учествовала у њиховом развоју – сматрам својим највећим постигнућем. Управо то је разлог због којег никада нисам осумњала да сам изабрала прави позив.

Интервју водила Милица Јаковљевић 4/1

Душан Гвозденовић - ученик ИТ одељења (4/4) Ћак генерације 2024/2025.

**Студент ПМФ-а
у Крагујевцу - ОАС
Физика**

Поштовани професори и моји вршњаци матуранти, желим да се захвалим на указаној прилици да будем један од кандидата за избор Ћака генерације Гимназије у Ћуприји.

Протекле четири године су представљале за мене огромно искуство на мом животном путу које ћу заувек памтити. Године су брзо протекле, изградиле су ме као личност али је мој крајњи циљ остао исти. Све што сам постигао и резултате које сам остварио, ма колико они били успешни, са поносом могу да кажем стекао сам својим трудом, радом и залагањем. Нисам тражио пречице и олакшице, радио сам све најбоље што сам могао, у складу са својим могућостима и афинитетима.

Искуства са такмичења из математике и физике научила су ме о важности рада али пре свега, сталожности, стрпљивости и озбиљности приступу реализацији сваког пројекта. Много бројни ројекти у оквиру стручних предмета, предавања и манифестације, указали су ми на важност развијања социјалних и говорничких вештина.

Велику захвалност желим да пренесем свим драгим професорима из Гимназије, а пре свега, разредном старешини и стручном предметном професору Владимиру Вељковићу, који ми је увек био велика подршка. Такође, морам да изразим и посебну захвалност професорки Милице Цветковић и професору Далибору Рајковићу који су најзаслужнији за мој развој, не само као ученика, већ и човека.

У даљој будућности, у складу са мојим афинитетима, надам се да ћу се бавити науком, односно физиком науком коју највише волим. Овај краћи есеј јесте неконвенционалан, али сам потпуно искрено исказао све што сам хтео да кажем и мислим да нема потребе да своја достигнућа или успехе набрајам јер то нисам ја. Не волим да пишем о себи, али на своје успехе сам поносан иако они увек могу бити бољи.

Још једном, велико хвала свим предметним професорима а мени је била част што сам био њихов ученик и Ћак Гимназије у Ћуприји.

С поштовањем,
ваш Душан

Дан Гимназије у Ћуприји – *посвећен професору Владану Цветковићу Фицку*

Гимназија у Ћуприји обележила је Дан школе 15. априла 2025. године свечаном и емотивном приредбом, посвећеној сећању на професора Владана Цветковића – Фицка.

Био је то тренутак када су се уметност, сећање и захвалност спојили у јединствену целину.

Програм је започет казивањем стихова о гимназији. Свака реч носила је успомену, свака строфа одзвањала оним што нас је професор Фицко научио – да је позорница место истине, емоције и слободе израза.

Након тога уследио је драмски приказ *Седница Насџавничкој већа* у извођењу драмске секције школе, којом је руководила проф. српског језика Наташа Милановић, уз музичке тачке гимназијског бенда, што је свему дало свечану и дирљиву музичку подлогу...

Цела приредба била је посвећена човеку који нас није само учио глуми и говору – већ нас је учио да верујемо у себе. Професор Фицко је био неко ко нас је храбрио, ко је знао да препозна таленат тамо где га други можда не би ни тражили. Он је био стуб драмске секције, али пре свега – ослонац генерацијама младих душа које су у њему пронашле ментора, пријатеља и водича.

Ова свечаност била је тиха захвалност свих нас. И док се аплауз утишавао, остао је осећај да професор Фицко никада неће отићи из наших сећања и сваког стиха који изговоримо на сцени.

Катарина Милосаваљевић 3/2

Најбољи спортиста школе – Иван Пајкић атлетичар

ПУТ ДО БРОНЗЕ НА ДРЖАВНОМ ТАКМИЧЕЊУ

Како си се заинтересовао за атлетику, а посебно за скок увис?

Од кад знам за себе, атлетика ме је привлачила више од свих других спортова. Док сам био мали, често сам играо преносе такмичења и највише ме је фасцинирао управо скок увис. Тај осећај да изазиваш себе самој био је за мене нешто посебно и знао сам да желим да пробам.

Ко ти је највећа подршка у спорту?

Највећа подршка су ми моји родитељи, који су од првој дана уз мене. Уз њих је и тренер Драган Здравковић, који ме смирљиво води напред, учи ме техници и даје ми снагу онда кад помислим да не могу више.

Како си се припремао за Републичко такмичење?

Припреме су биле озбиљне, али највећи подстирак био ми је тренер. Његово искуство и подршка помогли су ми да верујем у себе и да останем фокусиран, чак и онда кад је било тешко. Сваки тренинг пред такмичење био је корак више ка резултату који сам желео.

Имаш ли узоре међу професионалним атлетичарима?

Имам – Доналда Томаса. Он је прво тренирао кошарку, као и ја раније, па се окренуо скоку увис и направио велике резултате. Свиђа ми се што је доказао да се може успети чак и кад кренеш нешто касније од других.

Да ли си очекивао медаљу? Како си се осећао кад си освојио треће место?

Иако је у такмичењу државно такмичење, искрено – очекивао сам медаљу. Радио сам много и осећао сам да могу. Кад сам освојио треће место, осећања су ми била помешана: узбуђење, олакшање, понос... али највише радост што се труд исплатио.

Да ли планираш да наставиш са атлетиком у будућности? Који су ти највећи циљеви?

Планирам да наставим озбиљно да тренирам. Највећи циљ ми је Европско првенство у Италији – што ми је сада најјача мотивација и циљ који ме покреће свакој дана. Спорт ће учи уорности, дисциплини, пријатељству и самојоуздању. Не морају сви да буду прваци, али свако може да буде бољи него јуче.

Интервју водила Јана Јовановић 2/3

Први кораци у беседништву и љубав према драматургији

Почетком ове школске године одлучила сам да се први пут опробам и у беседништву. Такмичење је организовала Прва нишка гимназија „Стеван Сремац“, а тема је била везана за песника Бранка Миљковића – његов живот, дело и симбол пепела, који се провлачи кроз његову поезију. Конкурс је био отворен до краја септембра, а ја сам почетком октобра сасвим неочекивано добила мејл да сам прошла селекцију. Иако нисам могла да учествујем уживо на радионицама пре самог такмичења, јер нисам из Ниша, придружила сам се онлајн радионицама, где смо радили на говору, изразу и дубини поруке коју желимо да пренесемо.

Написала сам текст под називом „Књижевност открива оно што се стварно скрива“. У њему сам покушала да кроз Миљковићев симбол пепела говорим о свему ономе што нас обликује – успоменама, губицима, љубавима, тренуцима који нас мењају. Награда ми није била најважнија, али сам ипак добила похвалницу, што ми је пуно значило јер сам тек закорачила у свет беседништва.

Тог дана сам упознала много драгих људи, првенствено из Ниша и околних места, са којима сам се зближила кроз разговоре о поезији, уметности и стварању.

Таква дружења су ми потврдила да је уметност ту да нас повезује и инспирише. Ова прилика ме је још више охрабрила да наставим да се бавим драматургијом, режијом и глумом – областима које волим од малих ногу. Желим да конкуришем на ФДУ у Београду, иако знам колико је тај пут изазован. Али такође знам да без вере у себе не могу да стигнем нигде.

И ако не упишем режију, верујем да ме сигуран пут води макар према драматургији – јер су ми сцена и реч увек били најближи.

Посебно желим да споменем покојног професора Фицка, који је међу првима препознао у мени таленат и охрабрио ме да говорим искрено и са емоцијом.

Његове речи: „Нисам скоро видео некој ко брже и емоћивније изрази оно што сам замислио“, биле су мој први знак да имам право да верујем у себе.

Тада сам била тек у првом разреду, још увек нисам знала све одговоре, али сам поезију већ тада доживела на свој начин.

На крају, ако бих морала да оставим само једну мисао из свог текста, онда би то била ова: „Само поезија може да одговори на питање шта је живо. Она нас позива да кроз речи зарадимо дубину освајања и пронађемо мисао, баш на местима где је не видимо.“

Катарина Милосављевић 3/2

ВЕШТАЧКА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА И УМЕТНОСТ: ЗАШТО АИ НИКАДА НЕЋЕ ЗАМЕНИТИ ПРАВЕ УМЕТНИКЕ

У последњих неколико година сведоци смо невероватног развоја вештачке интелигенције (АИ) – од апликација које препознају глас, до програма који могу да напишу песму, насликају портрет или компоновањем направе музику. Многи се питају: Ако машине могу да стварају, да ли су уметници постали сувишни? Да ли ћемо ускоро гледати изложбе „робота сликара“? Да ли ће песме које слушамо бити дело машина, а не људи?

Одговор је једноставан и важан: не могу и не смеју да замене човека.

Уметност није производ – уметност је емоција!

Када погледамо слику, прочитамо песму или слушамо музику која нас дотакне у срце, не питамо се који је софтвер коришћен, већ који бол, која љубав или мисао стоји иза тога.

АИ може да имитира стил, боје, форму. Али не може да осети. А уметност без осећања – **то није уметност, то је само копија.**

Уметник ствара из дубине себе, из стварног искуства. Његова уметност носи зној, срце и често – тишину и патњу. АИ не зна како је то заљубити се, изгубити вољену особу, одрастати у сиромаштву или живети у тишини.

Не зна – и никада неће знати.

Уметници руше правила – АИ их само прати
АИ функционише на основу претходних
података – користи оно што већ постоји. У
најбољем случају, може да направи
„мешавину” старих идеја.

Али уметници не желе да се понављају.
Они желе да помере границе. Пабло Пикасо,
Марина Абрамовић, Винсент ван Гог – сви
су у свом времену били несхваћени. Данас
су легенде.

АИ никада неће „изаћи из оквира”, јер она
не зна зашто оквир постоји. Уметник, с
друге стране, ломи оквир – јер има нешто
што мора да каже.

Уметност је жива – а АИ није.

АИ нема прошлост. Нема породицу. Нема
сећања, осећања ни савест. Не може
да сања, да носи трауме, да машта.

Уметници су огледало света. Када друштво
ћути – уметници говоре. Када се сви
плаше – уметници ризикују. Њихова
уметност покреће промене.

АИ може да ствара слике. Али уметник
ствара одјек.

Марко Младеновић 3/2

Маркови наирађивани радови

**Награђени рад ученице
Стефаније Милетић (4/3)
Пејријин венац**

Моја америчка авантура

Интервју са Тијаном Милојевић 3/2

*О искуству пријављивања и одласка

Како си сазнала за Флекс програм и шта те подстакло да се пријавиш?

За Flex сам сазнала преко бивше ученице Гимназије која је иакође била део Flex програма, а да се пријавим подстакло ме је следеће: жеља за новим искуством, стицање нових пријатеља и уознавање нове културе.

Какво је било искуство проласка кроз селекцију – интервју, тестови, чекање резултата?

Селекција је била у више рунди и у свакој рунди је било све мање и мање учесника. Ништа није било колико компликовано, ипак јер су чланови америчког савеша увек одговорени да одговоре на постављена питања. Интервју сам имала са Горданом, председницом америчког савеша која иакође ради у америчком савешу. Цео процес пријаве је био веома занимљив зато што сам боље уознала себе. Сваки дан смо ишчекивали резултате, а када смо их добили онда смо социјално ишчекивали нове информације (када ће бити пријава за визу, која породица ће ми бити домаћин итд.). Сада када погледам, време је брзо пролетело.

Како си се осећала кад си сазнала да си примљена?

Кад сам сазнала да сам примљена срце ми је лупало од среће и узбуђења. Сећам се још увек тог фебруарског дана после школе кад су ме позвали. Нисам могла да верујем.

*О школи и образовном систему у САД

Како се твоја америчка школа разликује од Гимназије у Ћуприји?

Амерички образовни систем и школе су веома другачије од наших. Свакој дана имам 8 истих часова који трају 55 минута. Мали одмор траје 3 минута, а пауза за ручак траје 35 минута, па нам школа траје од 7.55 до 15.50 часова. Излазак из школског кампуса је дозвољен само уз одобрење професора или директора, али сваки пут када уђемо у зграду школе треба да се пријавимо да смо присутни. Након школе имамо шенини који углавном траје 2 сата, па су школски дани веома другачки. Сав домаћи углавном завршимо на часовима и у школи, па другачки школски дани нису најорни. У школу идемо 4 дана недељно, понедељак је нерадан дан.

Како изгледа однос професора и ученика тамо?

Однос ученика и професора је сличан као код нас. Не моју баш да упоредим нашу школу са мојом овде зато што средња школа у Америци има 48 ученика, па је однос за нијансу оупшенији. Разлика је једино што професоре не зовемо професор и професорка него по презимену (што јесу јосидине, јосидођо, јосидођице и њихово презиме).

Који предмети ти се највише свиђају и да ли постоје неки који код нас не постоје?

Предмети су овде веома другачији, а мој распоред током оба полугодишћа је:
1) Дизање тежова; 2) Форензичке науке; 3) Увод у менаџмент; 4) Енглески;
5) Алгебра; 6) Хор/Глума; 7) Индивидуални план каријере; 8) Америчка историја. Још неки часови, који су у понуди, а које ја не похађам су: Бенд и оркестар, Живописне вештине, Пољопривреда, Предузетништво, Конструкције, Ликовно, итд.

Да ли си учествовала у неким ваннаставним активностима или клубовима?

Школе овде нуде пуно ваннаставних активности, од спортова, до клубова, међушим, нема свака школа исту понуду, па с обзиром на то да је моја школа веома мала, немамо толико опција. Тренутно сам у клубу који се зове FBLA – Future Business Leaders of America, Драма клуб, клуб знања и учествовала сам у свим сезонским спортовима. Играла сам одбојку, кошарку и сад тренирам ашлеику.

*О животу у Америци и прилагођавању

Како си се прилагодила на живот у новој породици и окружењу?

При прилагођавању животи у новој породици и окружењу, најтеже ми је било да променим неке своје навике и рутине. Моја породица домаћина се састоји од родитеља и четири млађа деце узраста 10, 8, 5 и 3 године. Поред њих сам имала и „сестру“, још једну ученицу на размени из Молдавије. С обзиром на то да је кућа њуна, морала сам да се прилагодим њиховом начину живота и јединичним њиховим навикама. Наравно, мени то уопште није минус, зато што сам била спремна на адаптацију и промену, јер то је и суштина програма

Шта си научила о америчкој култури што те је изненадило?

Мало су ме изненадиле неке ствари о америчкој култури. Људи тамо није не касне, чак ни случајно. Када се дође тамо на време, то чак и 2-3 минути раније, то се на неки начин смањено кашњењем. Зависи од особе до особе како се то појављује, али у школи то и није неки проблем. Осим тога, њихова култура спорта је интересантна. Бављење спортом је толико заступљено да представља начин дружења и излазака. Тренинзи, утакмице и путовања у вези са тим су вид живота и повод за дружење. Наравно, изађемо понекад у биоскоп, али ипак изласци су ретки. Углавном се људи друже једни код других у кућама.

*О личном развоју

Како те је ово искуство изменило?

Ово искуство ме је изменило тако што сам постала веома стрпљивија, толерантнија и отворнија. Лакше се носим са стресом и верујем да ме је цело искуство учинило самосталнијом особом.

Ученицима који размишљају да се пријаве за Flex бих поручила да свакако то пробају и да се не плаше неуспеха. Чак и на пријавама можеш упознати људе са сличним интересима. Буди своји и не упоређуј се са другима, још то не своје искуство на програму, јер је свако искуство посебно на свој начин.

Интервју водила Лена Антић 3/2

ВРЕМЕПЛОВ АВАНГАРДЕ

Избор шекспирова из њрвих бројева школској лисџа

БУНТОВНИЦИ БЕЗ РАЗЛОГА

Сваким даном живот у Ћуприји све више подсећа на неки криминалистички филм. Треба само изаћи једно вече, и као неутрални посматрач пратити младе и њихово понашање. Трагично је што се ретко ко усуђује да без оружја (ножеви, палице, пиштољи) изађе без друштва у град. Све чешће постајемо сведоци насиља, која нас хтели ми то или не, приморавају да већ једном отворимо очи и запитамо се шта се то уствари догађа?

Школски психолог Драгана Стојановић објашњава зашто млади све више нагињу насиљу:

Мислим да су млади насилни највише зајо шјо су нејоверљиви и несијурни. Неизвесносј која их окружује ѡрелази ѡдношљиве јранице. Пошјо су млади, мање су сјособни да ѡднесу осујећење ѡшреба, да размишљају о ѡследицама својих ѡсјујака, да осмисле своју будућносј. Не доживљавајући извесносј и ѡверење, ујрожени су рањиви и ѡреје. Млади шешко ѡдносе да буду ијнорисани, а ујраво им се шјо дешава. Бирају десјрукјиван, јласан, драмашјичан начин да буду ѡрмећени. Злосјављани од јачих, они киње слабије. Ијак, насиље у ѡјединцу и друшјву је увек знак слабосји.

Покушали смо такође, да сазнамо како све то изгледа у очима наших другова из школе:

- Волим шјуче и насиља, јер живош чине мање досадним. (Милош П. 3/1)

- Шјеша шјо нема шјуча свакој дана. (Маја 4/4)

- У ѡшјуносји не ѡдржавам шје младиће и девојке који носе било какво оружје, и било какве разлоје шјо јонашања. (Муне 3/2)

АВАНГАРДА: Да ли би реаговао када би те неко физички напао?

- Ако ме неко ујрози, у афекју бих мојао да реајујем, али ѡсле одређеној времена бес ме јрође. (Мика-Шумахер 3/2)

- Обожавам шјуче, али у којим не учесјвујем ја. (Цека 3/1)

- Подржавам шјуче, оне су решење за неке сјвари.

А: За које ствари?

- Кад дође до башиина нема де. Ни да "лејаш" ни да "бејаш". (Жељко 3/2)

- Обожавам шјуче како да јледам шјако и да учесјвујем. Ко сме нека дође. Шалим се обожавам оружје али не у рукама. (Соња 3/3)

Да насиље не заобилази ни школу говори и следећи догађај се пре извесног времена одиграо у школском ходнику.

Банална препирка прерасла је у свађу, а затим и у физички обрачун између ученика 3/2 – 2/2 на очиглед свих ученика који су се тог малог одмора нашли у близини. Поставља се питање шта су дотични успели да реше? Сад се само надају да их неће искључити из школе. Разредне старешине нису желеле да дају коментар поводом овог догађаја, али исто тако не крију огорчење.

Директор школе Миодраг Митровић био је љубазан да нам каже какав је његов став поводом овога, и на који ће начин ученици бити кажњени:

- Ајресивносј је нормална ѡјава код људи ја и код ученика јимназије. Ајресивносј се исјољава на више начина: ошјрим ѡјледом, вербалном јрешњом, или јак физичком јрешњом. Ајресивношју се неки најони у човеку моју смањјши. Кад ученици не моју да коншјролишу ниво ајресивносји, онда шјо морају да санкционишу насјавници. Према шјоме, ѡсјоји ниво ајресивносји који може да се шјолерише од сјране школе. Туча је ниво који није дозвољен и зајо је јредвиђена одјоварајућа казна, ја ће учесници у шјучи бишји кажњени, а казна која следи је искључење из школе или блажи облик у случају да се код ученика исјољи свесј о учињеном јрекршају.

Ипак све остаје на вама. Али размислите. Да ли ће те један проблем решити тиме што ће те створити још већи. Порука нашег психолога је и наша порука:

Најјачи су они који немају ѡшребу за насиљем али имају ѡшребу за ненасилном борбом. Они морају да се одујру насилницима, али и да им ѡмојну. Смисао је у нама, у друјима, између нас.

СОЛИДАРНОСТ НА ДЕЛУ

Наше мало дело може да буде мноґо за оне који немају нимало.

Зашто се људима јавља клица сажаљења или благи осећај немоћи да помогну другима само кад се покрене иницијатива на тему избеглих лица или само после великих друштвених катаклизми (ратова, несрећа, смрти у најгорем случају)?

Није ли то цинизам?! Плаћањем једног картончића са ознаком Црвеног крста од 2 динара, нисте учинили никакав прогрес, сем смирене савести или привидног задовољења. А сутра, наравно, мирне главе, настављате где сте стали, јер сте свој део учинили - свој дуг одужили. Можда, вас на тренутак прође језа при помисли да тамо "неко" безимени, незнани и вама непознати (јер ВИ и НЕ ЖЕЛИТЕ да га упознате) нема, и да је то ваше њему значајно, или вам за тренутак постане драго што можете да макар орасположите та тужна лица и себи додате још који плус.

Али овакви гестови се спроводе из нужде, не заборавите. И само једног јединог дана у години ви постанете хумани и смирујете савест својом минималном помоћи од 2 динара

Годинама живише у исиом граду, а не знаше их - Дом за незбринуту децу Ћуприја

У Дому за незбринуту децу нема места за још троје. У Ћуприји је 24. октобра у ноћи око 24:00 пронађено троје мале деце: Биљана(10), Дејан(9) и Александра(5), како спавају на клупама у центру града и оскудно обучени по хладном времену чекали су да их ноћна патрола одведе у Дом. Сво троје су у сродству. Дејан и Александра су рођени брат и сестра, а Биљана им је сестра од стрица. По њиховој причи сазнали смо (на лицу места) да желе да се врате у Дом одакле су отишли јер их је строги васпитач, цитирамо: "гађао пластичном папучом". Деца су одвезена до Дома, где смо затекли васпитачицу Олгу која је била узрујана чињеницом да је будимо усред ноћи и није желела да прихвати децу (која су већ била гладна и промрзла), бранећи се да нису у њеној надлежности. Убрзо на лицу места долази патрола која је

индентификовала дечака и одвезла све троје у СУП.

Касније смо сазнали из приче дежурног милиционера да су деца из нестабилне породице, и да су доживљавала разне трауме (малтретирања родитеља), те су због тога били приморани да се сами обраћају институцији за незбринуту децу, на шта су службеници исте реаговали агресивно и тотално нехумано (за разлику од њихових професионалних позива) и ствар желели да предају неком другом.

Хуманитарна акција је спроведена за помоћ избеглицама којих има 1700 на нашој територији. Да ли се неко запитао шта је са децом која су у нашем граду годинама којима је такође потребна помоћ, како у виду моралне подршке и разумевања, тако и материјалној помоћи? Одговор на ово питање затражили смо у Дому за незбринуту децу у Ћуприји. (При уласку у Дом, наишли смо на пар малишана који су нам показали пут до канцеларије и рекли нам да сачекамо, јер су васпитачи пили кафу и нису смели да их узнемиравају.) Убрзо нам је изашао у сусрет васпитач Саша Маринковић који нас је упознао са психологом Весном Маринковић и педагогом Јеленом Радевић.. Дакле, пронашли смо саговорнике.)

А: Ви сте институција која помаже незбринуту децу сваког дана, а не само преко хуманитарних једнодневних акција. Како то чините ?

Психолог: Ми им пружамо основне услове за живот. Пре свега он сви имају мир и могућност да са нама разговарају о свим проблемима . А ако узмемо у обзир да су они исфрустрирани свађама родитеља, злостављањем, да долазе из конфликтних средина и то је важно. Ми покушавамо да им заменимо родитеље (ако је то могуће) трудимо се да створимо породичну атмосферу.

А: Која деца углавном живе у овом Дому?

Психолог: То су деца без родитељског старања, деца чији су родитељи тешко оболели зависности, алкохоличари или наркомани, и душевних болести или су јако лошег материјалног стања. Највише их има узраста од 10 до 15 год...

Милена Цветковић

Читајте цео текст у *Аванјарди* бр. 5

LET'S TALK ABOUT DRUGS

Из првих историјских записа у далекој прошлости људског рода види се да су биљке дроге, због њиховог необичног ефекта да мењају уобичајену слику света и понекад испуњавају жеље, а уз све то поткрепљују веровање у свет натприродних сила, узимали готово сви народи и то вероватно још у праисторијско доба.

Претпоставља се да је прва искуства са дрогама имао човек већ у млађем палеолитском доба (40.000 - 10.000. год. пре нове ере). Каснији списи и многи споменици показују да су ефекте неких дрога добро познавали Сумерци, Кинези, Индуси, стари Грци... Прва биљка са психо активним својствима која се спомиње у историји јесте мак. Сумерци – народ који је живео пре 5.000 година, оставио је на глиненим таблицама откривеним много векова касније у Нипуру, начин гајења ове биљке и упутства о припремању опијума названог "gil" што на сумерском значи радост. Касније цивилизације, понесене чудотворним моћима ове биљке, правиле су кипове богињи мака и украшавали их зарезаним чаурама из којих се цедио чудотворан сок.

Арапи су у седмом веку проширили културу мака од Мале Азије све до Индије и Кине и увеле конопљу као још једну свету биљку која отвара врата раја. Индијска конопља, главни давалац Небеског водича – хашиша, спомиње се у прастарој царевини цара Шен

Нуга 2737. год. п. н.е. као лек против кашља мада се у легендама спомиње и њено психоактивно својство. Старе културе користиле су различите халуциногене гљиве у религиозне сврхе. Позната је мексичка гљива (Psilocybe mexicana) коју су користили Астеци. Такође су халуциногене гљиве коришћене и у старој Грчкој од којих се справљао напиток за посебне мистичке обреде. У светској историји забележена су и масовна акцидентална тровања биљним материјама које мењају стање свести. Записи кажу да је 994. год. умрло преко 40.000 Француза од тровања главицом ражи, која је изазивала застрашујуће халуцинације.

И поред појединачних географских жаришта употреба разних материја психоактивних својстава, Европа није познавала већину опојних дрога све до XIII века, када су крсташи са Блиског истока донели опијум.

Сматра се да је први медицински препарат на бази опијума преписао чувени Парацелзус (XVI век). Међутим, масовна употреба дроге у Европи почиње у прошлом веку, заправо онда када једна група авантуристички расположених интелектуалаца почиње да експериментише са својом свешћу помоћу дроге, која је стизала у Европу из Египта и Индије...

Марија Илић и Данијела Чолојевић

Читајте цео текст у *Аванјарди* бр. 2

ИЗМЕРИТЕ ВАШ СТЕПЕН IQ

Ево прилике да сами измерите своју интелигенцију. Мерење интелигенције је посао психолога, и једино он може тачно и поуздано да то учини. Међутим, за грубу процену интелигенције, овде вам се пружа прилика да је донекле сами измерите. Али, морате се строго придржавати одређеног времена које је наведено пре сваког суб теста (групе задатака). Зато вам је потребан бар сат са секундаром, ако немате сат са штоперницом и један помоћник који ће вам тачно мерити време. Пре почетка решавања сваке групе задатака, морате добро проучити упутство и обратити пажњу на дозвољено време.

ТЕСТ бр. 1

Упутство: У свакој од ових реченица недостаје прва и последња реч. Попуните празнине тако да реченице буду потпуне и имају смисла. За попуњавање прве празнине одберите једну од речи које имају бројеве од 1 до 4, а за попуњавање краја реченице одберите једну од речи која је обележена словом. Дозвољено време за рад је 1 минут.

1. ... је према Енглеској као Вашингтон према ...

(1) Париз, (2) Атина, (3), Лондон, (4) Будимпешта.

а) Аустрија, б) Француска, в) Јапан, г) САД.

2. ... је према киши као насиље према ...

(1) облак, (2) магла, (3) вода, (4) кишобран.

а) прати, б) поплава, в) надолазити, г) мокро

Читајте цео текст у *Аванјарди* бр. 2

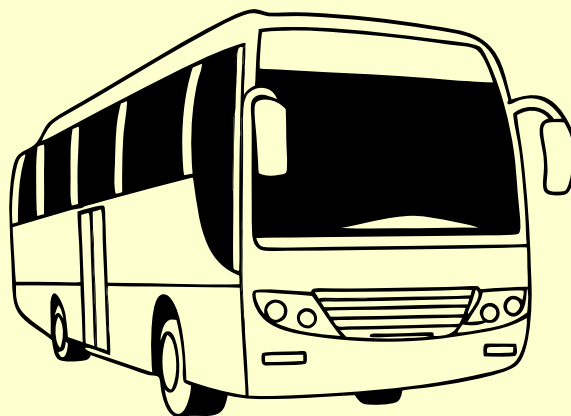
"НЕЗАБОРАВНА" ЕКСКУРЗИЈА

Екскурзије су биле и остале једне од оних догађаја из ђачког живота који се заувек памте. Гомила фотографија, понеки сувенир и прегршт сећања на те лепе дане. И поред знатно мањег одзива ученика у односу на раније генерације, и ове школске 95/96. успешно су спроведене. Док су се прваци одмарали у хотелу А категорије у Лепенском виру, будући матуранти су се дружили са гостима из Италије у Будимпешти, ми из друге године боравили смо у хотелу Ш категорије заједно са душевно поремећеним и физички осакаћеним у рехабилитационом центру у Врднику. Наравно, о спавању ни говора, јер смо целе ноћи журили бубашвабе по собама и жалили што и професор Козомора није пошао са нама - сакупио би богату колекцију ових љигавих тврдокрилаца. Због искључења воде морали смо да се сналазимо како је ко умео. Искористили смо ћупријску праксу: кад омане градски водовод, идеш на базен да се купаш. Јавна перионица, шта друго рећи! Али смо показали да и ми умемо да се руководимо правилима високог стандарда. Нисмо оставили ниједан папирећ на улицама Новог Сада, Суботице и Сенте, што је свакако за похвалу, а и пешачки прелаз смо прелазили само на зелено.

Време нам је ишло наруку, па је верање по Стражилову првог дана, Петроварадину другог и шетња кроз Палић трећег дана, било право уживање. На велику радост чика Милета, вође пута и дежурног фотографа, који је имао материјал за рад у изобиљу. (*Аванјарда* му предлаже пословну сарадњу)

Прва стајна тачка Сремски Карловци "место моје драго", како рече Бранко, са чувеном Карловачком митрополијом и још лепшом Карловачком гимназијом. Ученици наше школе су могли да изврше једно деликатно поређење: вољене нам школе наспрам ове гимназије - обична шупа, а ђаци према њеним - још обичније цепанице. Затим, манастир Раваница, оригинал фалсификата овог нашег, славан је због једне кључне кости кнеза Лазара. Шта ли би тек било да је цео Лазар остао у њему? Нови Сад нас је одушевио у сваком погледу, а највише у ценама. Чувени *Сџенс* је од нашег Сунца већи најмање двадесет пута, а скупљи пет. За

наше услове, ниво и могућности скокнули смо на чувени суботички бувљак. Иако смо га само два сата претресали уздуж и попреко, закључили смо да није ништа јефтинији од наше пијаце.

Ипак од свих знаменитих места, највише нам се допала знаменита Мира Марковић са својим телохранитељима. Припала нам је изузетна част да присуствујемо промоцији њене нове књиге у Сенти под насловом *Везивање машине на сџо начина*. Тета Мира нам је обезбедила изузетне оброке у заједничком хотелу, где смо преноћили другог дана екскурзије. Имали смо чак и десерт, па јој се од срца захваљујемо.

Иако су нас чували од припадника других народа и народности, успели смо нешто и да видимо. Време смо проводили углавном по хотелима и свуда ишли колективно: на ручак, на купање, у WC, у продавнице... Наш возач је био немилосрдан, три дана нас је бомбардовао плех-музиком јер му нисмо дозволили да на миру спава у хотелу. А како смо већи део дана проводили путујући, можете да замислите...

Ипак, на крају се све лепо завршило. Прошли смо без иједног унесрећеног, вратили се са пуним торбама, дехидрирани и без једно пет килограма и решени да ипак не платимо трећу рату за овако незаборавну екскурзију.

Марија Мијајловић 2/2

Текст преузет из *Аванјарде бр.3*

КРАЉИЦА МОДНИХ ПИСТА

Њена појава је магична. На модној писти самоуверено хода. Носи елегантне и необичне моделе најпознатијих светских креатора. Има светлоплаву косу, плаве очи, истакнуте јагодице и чаробан осмех који "разоружава". Пореклом је немица, а данас где живи - то још нико не зна. Висока је 181 см и има идеалне димензије (90-60-90). О Клаудији Шифер би се могло много писати. Она је највећи успех Карла Лагерфелда. А све је почело тако случајно... Неко је запазио Клаудију у једној познатој дискотеци у Немачкој. Приметио је њену невероватну сличност са Брижит Бардо из млађих дана. Понудили су јој посао Паризу и девојка је спремно рекла >>да<<. Она је преко ноћи постала славна. Затим је уследила рекламна кампања, име Карла Лагерфелда као њеног заштитника и ексклузивни уговор на неколико година. Клаудијино име се врло брзо нашло у самом врху топ-модела. Раме уз раме са Синди Крафорд, Линдом Еванђелистом, Наоми Кемпбел, Кејт Мос, Хеленом Кристинсен и Кристи Тарлингтон, Клаудија је данас једна од најплаћенијих модела на свету. Њене сензуалне усне и дуга плава коса постале су обавезна декорација свих модних часописа. Она је заштитни знак модне куће *Шанел* као и козметичке фирме *Ревлон*. Ова двадесетчетворого - дишња девојка изазива пажњу јавности и својим приватним животом, који упорно покушава да сачува само за себе.

Ипак, тешко јој иде. Живот Шиферове обилује приликама на свим пољима, које је ова дисциплинована Немица знала да искористи. Стручњаци говоре да се ни на тесту интелигенције није обрुकала, те јој будућност једном речју нуди све. Лепа манекенка коју многи сматрају најлепшом на свету и даље себе сматра обичном девојком. Воли да пије кафу са другарицама, обожава да игра тенис, а посебна посланица су јој одласци у ликовне галерије. Кажу да понекад тамо уме да се задржи сатима. Фасцинирана је сликарством и њен омиљени сликар је Пол Сезан. Сан јој је да има сопствену галерију у коју би сместила и слике Џерома Боша и Раја Лихтенштајна. Клаудија воли да слуша гласно музику...

Тамара Пухалић

Читајте цео текст у *Авангарди бр. 4*

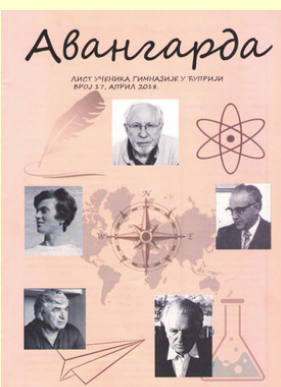
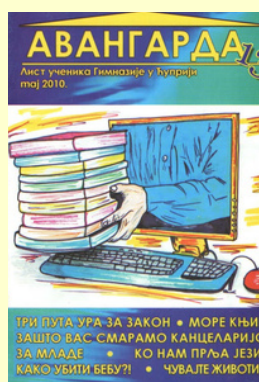
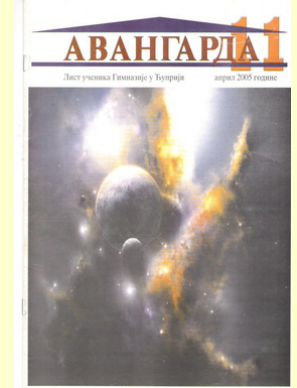
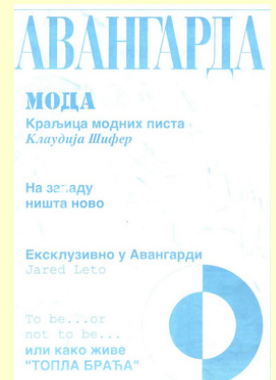
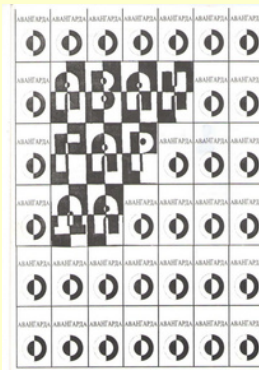
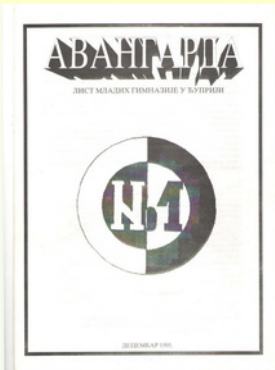

РЕЦИ СЕБИ ДА МОЖЕШ

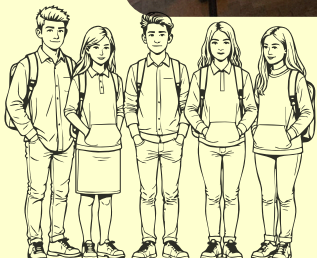
Напокон ГИМНАЗИЈА. Веровали или не, њу смо чекали од првог дана живота. Ако верујете ОК а ако не верујете тотално сте у преву. Немојте погрешно да нас схватите. Добро је било и у основној школи, али овде смо очекивали много више. Једини проблем је у томе што никада нисмо помислили шта у ствари подразумевамо под тим "нешто више". Ако смо мислили на много више улицица били смо 100% у праву. Просто не могу да издржим да не похвалим професоре од почетка нам желе све најбоље. Ма, добро, боље ишта него ништа. Треба учити од првог дана. Код куће ти се та плоча врти још од 1. септембра, а теби ништа друго не преостаје него да колуташ очима и тераш по своме. Ал знате ону нашу: "Ко се задњи смеје..." (Наравно, још један од одбрамбених механизма средњошколаца). Јесу наше судбине тренутно очајничке, али тешићемо се тиме да следеће генерације чека исто мучење (једино их "смак" може спасити). Сви ми знамо да оцене нису једини показатељи знања. Али ко ће изаћи на крај са "светлим примерима" у новонасталом одељењу. Они просто не могу да провале шта значи оставити неку лекцију за касније. Ипак наду за даљи живот нам даје чињеница да такве меморије понекад оману. Ко је овде нормалан! "Ученици IV године поздрављају остале ђаке и желе им пуно среће - ипак се окреће." Капирате фору, зар не? Ми не. 'Ајде да се не фолирамо кад знамо шта хоће да нам кажу. Живот је пун необичних заокрета. Упорно се позивамо на бесмисао, црни хумор, брзу пропаст и још неколико неусвојених термина - чије значење најбоље не проваљујемо... али то не признајемо ни у лудилу. На крају, коначно смо задовољни својим феноменалним незадовољством.

Авангарда: 30 година у насловима (1995-2025)

Ђачки парламент Гимназије 2024/2025.

In memoriam

Професор Владан Цветковић Фицко (1961–2024)

Постоје људи чије присуство обележи генерације, а одлазак остави тишину која дуго одзвања кроз школске ходнике, зборнице и сећања. Професор Владан Цветковић Фицко био је један од њих. Рођен је 1961. године. Основну школу „Ђура Јакшић” и Гимназију у Ћуприји завршио је у свом родном граду. Још као гимназијалац открио је љубав према позоришту и глуми, а истовремено је био активни спортиста и играч ФК „Морава”, за који је тренирао у младости. По повратку са студија ПМФ-а, учествовао је у раду клуба, као дугогодишњи члан Управног одбора повезујући љубав према спорту са људима и градом којем је припадао.

Свој професионални пут исписао је у Гимназији у Ћуприји, где је предавао математику од 1987. године са мером, стрпљењем и интелектуалном радозналешћу која је подстицала ученике да мисле слободно и храбро. У једном периоду водио је школу и као директор, оставивши траг поузданости и одговорности, онакав какав остављају људи који не бирају лакши пут, већ исправнији. Ипак, многи га највише памте по нечему што се не учи из уџбеника. Од самог почетка организује драмску секцију, која је под његовим вођством постала једна од најпрепознатљивијих и најживљих школских активности. Драмска секција Гимназије постала је уточиште младих талената, радозналих духова и свих који су желели да осете шта значи стати под светла сцене. Професор Фицко умео је да отвори врата маште, да пружи ученичкој несигурности руку и претвори је у самопоуздање. Умео је да препозна трептај дара и подстакне га, да уложи више времена него што га је имао, и да ваком младом глумцу остави бар једну реченицу, један савет или један поглед који се памти заувек.

Његова љубав према позоришту није била само хоби – била је његов други живот. Оснивач Аматерског градског позоришта *Моравишће*, глумац од гимназијских дана, позоришни редитељ – увек у потрази за новом причом -

за новим начином да свет учини бар мало лепшим. Многи његови пројекти остали су недовршени, али нису остали празни; иза њих је остала искра коју су други наставили да носе. Оставио је иза себе и љубав која је трајала деценијама, љубав са факултета – професорку Милицу Цветковић, која је, такође, била професорка математике у нашој школи. Судбина је хтела да не дочекају заједно пензију, али остаје утеха што су свој живот изградили у тихом, племенитом партнерству које се ретко виђа. Професор Владан Цветковић Фицко оставио је много више од професионалних успеха: оставио је дух, радозналост, храброст и осмех иза сцене. Као и доброту која се не истиче, али се памти. Био је свестрана личност – професор, редитељ, глумац, драмски педагог, спортски радник, дугогодишњи члан Ротари клуба, режисер, угледни грађанин, супруг, разредни старешина и, оно најважније, **човек који су ученици искрено волели**. Нама који смо имали привилегију да га познајемо, учимо од њега и сарађујемо са њим, остају успомене које не бледе и захвалност која се не може свести на речи.

Све бројеве *Авангарде* читајте на сајту наше школе
<https://gimnazija.cuprija.edu.rs/>

Издавач: **Гимназија Ћуприја**

За издавача: **директорка Сања Алексић Лековић**

Уредник: **проф. Марија Мијајловић Јовановић**

Лектура: **проф. Наташа Милановић**

Техничка обрада текста и фотографије: **Лана Радосављевић,
Александра Костић, Николина Миленковић, Марта**

Николић, ученице ИТ смера одељења 1/ 3

Дизајн корица: **Марко Младеновић 3/2**

2024/2025.

